

“อึปปง ซากุระ”

ซากุระต้นเดี่ยวๆ ที่ขึ้นตระหง่านจากอดีตถึงปัจจุบัน



▲ เซนเนง ซากุระตระหง่านอยู่บนเนินเขา ตัวต้นเอนเอียงไปทั้งด้านล่าง และด้านบน



▲ สังเกตขนาดคนได้ต้นดู จะเห็นความใหญ่โตของมาตาเบอะ ซากุระได้ชัดเจน

กนิษฐา มัทซึโอะ

©Japaninfo

ตาม สวนสาธารณะหรือทิวแถวซากุระริมแม่น้ำริมลำธารในที่ต่างๆ ช่วงซากุระบานสะพรั่ง ได้ฟ้าสีคราม จะเต็มไปด้วยเสียงหัวเราะ และเสียงเพลงของผู้คนที่มากับครอบครัวหรือยกพนักงานทั้งบริษัทมานั่งจิบสาเกกินอาหารกันสนุกสนาน มันเป็นเวลาที่คุณญี่ปุ่นรอคอย และผ่านไปปีแล้วปีเล่า

นอกจากทิวแถวซากุระที่เรียงรายกันสุดลูกหูลูกตาแล้ว คนญี่ปุ่นยังนิยมไปชม “อึปปง ซากุระ” หรือซากุระต้นเดี่ยวๆ ที่ตระหง่านอยู่ตามขุนเขาหรือหมู่บ้านไกลๆ จากใจกลางเมือง สมาชิกฮอตุนิยมวิทยาเองก็รายงานสถานการณ์บานของซากุระต้นเดี่ยวๆ สำคัญๆ สามต้นหลัก

“ซันไดซากุระ” ที่มีอายุเกินกว่า 1,000 ปี ทุกปี และในแต่ละภูมิภาคก็มักมี “อึปปงซากุระ” ที่มีประวัติศาสตร์หรือเรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหลายต่อหลายรุ่นที่น่าติดตาม

“มาตาเบอะ ซากุระ” เป็นซากุระพันธุ์ง้อง (เรียวระ) สายพันธุ์เอโดะฮิงัง ตระหง่านอยู่ที่เนินดิน ซึ่งอดีตเป็นคฤหาสน์ของตระกูลโกะโตที่มีถิ่นฐานในเมืองอุตะ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนารา จากลำต้นที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางราว 3 เมตร สูงราว 13 เมตร มีกิ่งก้านระย้าลงมาจรดพื้นดินด้านล่างของซากุระหีนเก่า สันนิษฐานกันว่าเมื่ออายุราว 300 ปี ผู้คนเชื่อกันว่าที่ๆ ซากุระต้นนี้ขึ้นตระหง่านอยู่เคยเป็นที่ๆ โกะโต มาตาเบอะ นักบวชที่เคยรับใช้คุโรดะ คัมเบอะ ฮุนพลคนสำคัญของโทโยโทมิ ฮิเดะโยชิหนีมาหลบภัยหลังสงคราม “ไอซากา นัทซุ โนะ จิน” ในปี 1615 เพื่อรอคอยเวลาแก้แค้นโทกุกาว่า อิเอสุ ยาสุ ผู้โค่นตระกูลโทโยโทมิ แต่ไม่สำเร็จจึงบวชเป็นพระ และจบชีวิตที่นี้

เรื่องราวที่เล่าขานกันมานี้จะจริงเท็จเพียงใดไม่เป็นที่ปรากฏ แต่จากกิ่งก้านที่สง่างามง้องลงมาด้านล่างประดิ้งสง่างาม และดอกเริง



▲ ดอกจิ๋วๆ ของซากุระ พันธุ์เอโดะฮิงังซึ่งเป็นพันธุ์อายุยืนส่วนใหญ่



▲ ซากุระพันธุ์เดียวกับมาตาเบอะ ซากุระที่หน้ากุฏิร้าง วัดเทนนาสุจิ อายุ 250 ปี



▲ มาตาเบอะ ซากุระดูโปร่งยามถ่ายย้อนแสง

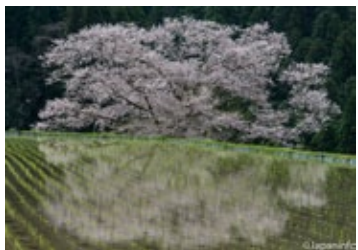
วางขนาดจิวที่ตกแต่งต้นทุกปี ทำให้ "มาตาเบะอิ ซากุระ" เป็นที่นิยมชมชอบของผู้คนมาจนทุกวันนี้ ทุกๆ ปีชาวบ้านจะร่วมมือกันบำรุงดอก นาโนะฮานะที่เนินดินด้านล่างเพิ่มสีส้มให้กับด้าบลด พร้อมออกร้านขายขนมและอาหารง่ายๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้ด้าบลดเล็กๆ ที่เงียบสงบมีชีวิตชีวาที่สุดในรอบปี

และเมื่อเดินต่อไปด้านทิศตะวันออกของมาตาเบะอิ ซากุระราว 20 นาทีเศษ จะพบกับ ซากุระสายพันธุ์เดียวกันอายุราว 350 ปี ยืนสงบนิ่งอยู่ที่วิหารร้างบนเนินเขาของวัดเทนยาสุจิ จากประวัติของวัดพบว่าเป็นวัดในนิกายโคยะซึ่งชินกุงู สร้างเมื่อปี 1313 ในอดีตโอดะ นางะโยริ ผู้ปกครองแคว้นอุตะมัทสึยามาเคยมากราบไหว้ขอพรให้หายเจ็บป่วยจากโรคทางสายตา เดิมมีโบสถ์วิหารไม้ที่เนินด้านล่างด้วย แต่ถูกเพลิงไหม้วอดวายไปแล้ว คงเหลือเพียงซากุระกับวิหารร้างไม้ที่เนินด้านบนนี้เท่านั้น ผู้รู้เล่าว่า ซากุระต้นนี้เป็นต้นที่ขอกิ่งมาปลูกจากวัดมุโระโอะโนะจิห่างไปไม่กี่กิโลเมตร แม้กิ่งก้านจะไม่ใหญ่โต ดอกจะไม่ดกเท่ามาตาเบะอิซากุระก็ตาม แต่ก็สูงใหญ่อยู่บนเนินสูงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของด้าบลด

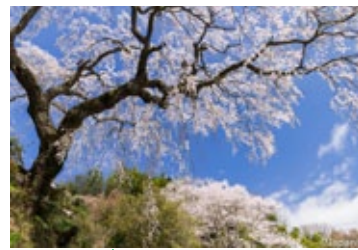
ห่างไปอีกด้านหนึ่งของขุนเขาในเมืองอุตะเซนกัน มีซากุระสมยานามว่า "เซนเนง ซากุระ" หรือซากุระอายุพันปีที่บันไดสูงชันของวัดบุทซุริวจิตระหังงานอยู่ จากการตรวจ DNA ของต้นเมื่อเร็วๆ นี้ พบว่าเป็นสายพันธุ์โมะจิทสูกิ เกิดจากการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติของยามะซากุระกับเอโดะฮิเง็ง เส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นใหญ่ถึง 7.7 เมตร สูง ราว 8.5 เมตร เหนือไปจากโคนต้นราว 2 เมตร มีกิ่งก้านขนาดเล็ก และใหญ่ราว 11 กิ่งแผ่ไปรอบด้าน กิ่งที่ใหญ่ที่สุดมีเส้นผ่าศูนย์กลางถึง 1.2 เมตร จึงทำให้เมื่อมองไกลๆ จากด้านล่าง ละม้ายกับนกยักษ์สยายปีกเตรียมโฉบบิน ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าซากุระต้นนี้มีอายุกว่า 900 ปี

นับเป็นซากุระต้นที่อายุยืนที่สุดของนารา และทุกปียังออกดอกสีขาวกลมใหญ่ ดก ไม่มีท่าทีว่าจะชราเลย วัดบุทซุริวจิที่ตัวโบสถ์วิหารอยู่ด้านบนของต้นซากุระนั้นสร้าง โดยพระสงฆ์เคนเนะ น้องชายของพระสงฆ์โคโบไดชิผู้ไปธุดงค์ และอัญเชิญพุทธศาสนา จากเมืองจีนกลับมาเผยแผรในญี่ปุ่นเมื่อปี 850 ในฐานะของวัดพุทธในเครือวัดมุโระจิ ทางวัดยังรักษาครกหินสำหรับไม้ใบชาที่พระสงฆ์โคโบไดชินากลับมาจากเมืองจีนไว้จน ทุกวันนี้ ว่ากันว่าที่นี่เป็นที่กำเนิดของการปลูกใบชาในนาราในอดีต

"อปปอง ซากุระ" พบได้ทั่วทุกภูมิภาคของผู้ปลูก ปัจจุบันมี 33 ต้นที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นซากุระอนุรักษ์ของประเทศ ทุกปีนักท่องเที่ยวและช่างภาพแลนด์สเคปทั่วประเทศจะเดินทางมาชมซากุระงามๆ และการย้อนประวัติศาสตร์ของหลายต่อหลายยุคที่นำใจเข้าไปด้วยในตัว ซากุระที่แห่มาทั้งสามต้นเดินทางไปตรงรถประจำทางและแท็กซี่จากสถานี Haibara / Kintetsu Osaka Line มาตาเบะอิ ซากุระ และวัดเทนยาสุจิอีกบานราวต้น เดือนเมษายน เช่นงง ซากุระที่วัดบุทซุริวจิอีกบานราวหนึ่งสัปดาห์หลังจากนั้น



▲ โมะโระคิโนะ โนะ ซากุระ อายุเพิ่งจะ 80 ปี แต่กิ่งก้านได้สมดุลงดงาม



▲ ซากุระที่หน้ากุฏิร้างวัดเทนยาสุจิ อายุ 250 ปี ถ่ายจากเนินด้านล่าง



▲ มาตาเบะอิ ซากุระยืนตระหง่านอยู่ที่เนินที่อดีตเคยเป็นคฤหาสน์ของตระกูลโทะโตะ



▲ ลำต้นของเซนเนง ซากุระที่วัดบุทซุริวจิ อายุ 900 ปี



▲ แม้จะอายุ 900 ปี แต่เซนเนงซากุระยังให้ดอกดก ทุกปี